

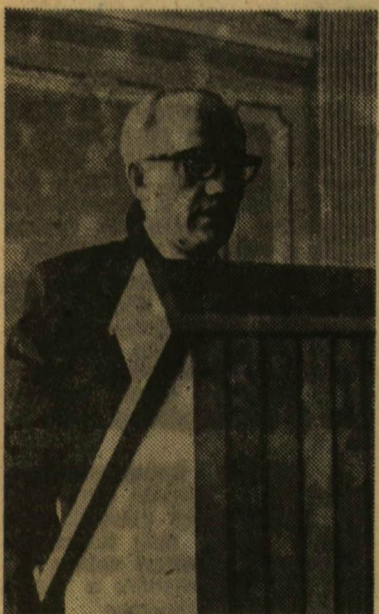
A fejlődés állomásairól

(Folytatás az 1. oldalról.)

Év alatt Szegeden is jelentősen fejlődött a marxizmus-leninizmus oktatása. 1952-ben Kerekgyártó Elemér vezetésével létrejött az önálló marxizmus-leninizmus tanszék.

Az 1953/54-es tanévtől már a tanszéken belül három szakcsoport létezett: filozófiai (Kalogyáczai Dezső vezetésével), politikai gazdaságtan (Nagy Lajos vezetésével), és párttörténeti (Kalmár György vezetésével). 1955-ben pedig a tanárképző főiskolán hat oktatóval önálló marxista-leninista tanszék szerveződött. Az 1959/60-as tanévtől létrejött az önálló Tudományos Szocializmus Tanszék Mérei Gyula vezetésével. 1967-től megalakult az Orvostudományi Egyetem önálló marxizmus-leninizmus intézete Székely Sándor vezetésével. Az 1972/73-as tanévtől egyetemünkön létrehoztuk a marxizmus-leninizmus tanszék szakcsoportját.

1949-1974 között a marxizmus-leninizmus tanszéken, illetve tanszékeken — beleértve a három tanszék jelenlegi 33 fős oktatói állományát is — kb. 110 főállású oktató dolgozott. Okta-

Dr. Rác János tanszékvezető egyetemi tanár előadása közben.

toink származás és végzettség szerinti megoszlása ugyancsak tanulságos képet mutatott. A 110 oktató közül munkás- és paraszt származású 81, alkalmazottai és egyéb 18, értelmiségi 11 fő. Egyetemi és főiskolai végzettség nélkül mindössze 1 fő dolgozott a tanszéken, de több oktatóknak két diplomája volt, illetve van. A három tanszék jelenlegi oktatói állományának néhány jellemző adata: mind a 33 főnek egyetemi végzettsége van, heten kiegészítő szakot is végeztek. 22 oktatónk munkás-paraszt származású. Oktatóink átlagos életkora 39 év, jelentékeny fiatalítás csupán az utóbbi három évben történt. Az oktatók több mint 50 százaléka 10 évnél régebben oktatja a marxizmus-leninizmust.

Oktatásunkban lényeges változás csak 1954-ben és azt követően következett be. A hallgatók közreműködését fokozatosan mellőztük és jelentősen növeltük a filozófia és a politikai gazdaságtan alapvető kérdéseinek oktatására fordított időt. A Marxizmus-Leninizmus Oktatási Főosztály irányításával ekkor készültek az alkotórészek programjai, tematikái és tananyagai. A marxista filozófia történet oktatásának kezdetei is ezekre az évekre nyúlnak vissza. A politikai gazdaságtan mint önálló alkotórészt szintén 1955-1956-tól oktadjuk egyetemünkön. A marxizmus-leninizmus oktatásának rendszerében alapvető változások következtek be az ellenforradalom leverése után. Közelítettük a marxizmus-leninizmus oktatását oroszainkban és programokban egyaránt a karok jellegéhez, a szakemberek képzés céljához és szükségleteihez. A filozófia oktatásán belül önálló diszciplinaként bevezetésre került a logika oktatása. A politikai gazdaságtan oktatásában pedig megerősítést nyert a szocializmus politikai gazdaságtani kérdéseinek oktatása. Két tanéven keresztül szüneteltettük a munkaszorgalmat története oktatását, s 1959 őszétől bevezetésre került a tudományos szocializmus oktatása.

A hallgatóság tananyagellátásában is jelentős fejlődés követ-

kezett be az elmúlt 25 évben. Mindhárom alkotórész esetében szép számmal vannak forgalomban használható — ha nem is minden esetben színvonalas! — jegyzetek, szöveggyűjtemények. Tanszékeink több oktatója érdemben közreműködött a jegyzetek szöveggyűjtemények elkészítésében. Megfelelő példányszám-ban rendelkezésre állnak a klasszikusok művei is.

Tanszékeink oktatóinak az első években elsődleges feladatuk a megfelelő, majd egyre színvonalasabb oktatásra való felkészülés volt. Gyakorlatilag állandóan tanulva tanítottak.

Mind az oktató — mind pedig a társadalmi munkából nagyobb részt vállaltak, mint általában az oktatók többsége. Jónéhány évig ezért nem folyt tehát rendszeres tudományos munka tanszékeinken.

Ma gyakornokaink kivételével minden oktatóknak van tudományos témája. Ezek kutatását ki-ki erejének megfelelően, de mindenki rendszeresen végzi. A három tanszéken egy-egy nagyobb témát többen is kutatnak. Témáik egyrésze közvetlenül is kapcsolódik az oktatót anyaghoz. A legújabbkori, illetve a szocializmus építéséhez kötődő témák kutatása örvedetesen gyarapszik. Oktatóink döntő többsége kutatási eredményeit rendszeresen publikálja. Ez a tudományos közéletben való aktívabb részvétel is maga után vonja. Tanszékeink több mint 10 év óta rendszeresen kiadják Actáikat. (A három tanszéken eddig már több mint 40 kötet jelent meg!) Oktatóink tollából eddig féltucat — több most van nyomdában — monográfia jelent meg.

A KISZ szervezésében és az egyes évfolyamok csoportok kezdeményezésére oktatóink többsége rendszeresen tart előadásokat a legkülönbözőbb kérdésekről. Több politikai kör vezetését is oktatóink végzik.

A marxizmus-leninizmus oktatásának eredményességét és elismerését jelzi sok más mellett az is, hogy egyre több szakdolgozatot és egyetemi doktori disszertációt írnak tanszékeinkhez. A szakmai ideológiai vitákban szintén részt vesznek oktatóink. A többi tanszékkel való együttműködést ezek is erősítik.

Egyetemi pártszervezeteink vezetésében kezdetől jelen voltak a marxista oktatók.

A fentiekben csak nagyon vázlatosan tekinthetünk át a marxizmus-leninizmus oktatás 25. éves történetének fontosabbaként ítélt eseményeit. Természetesen nem szólhatunk az oktatónevelő tudományos munka minden összefüggéséről.

A tennivalókat jól kell látnunk, segít ebben bennünk az agitációs-propaganda bizottság legutóbbi állásfoglalása. A mi tanszékeinkre is vonatkoznak a párt állásfoglalásának feladatok meghatározó alábbi megállapításai: „A világnézeti nevelés hatékonyságának fokozása érdekében növelni kell a marxizmus-leninizmus oktatás világnézeti nevelő erejét, politikai orientáló szerepét. Fő célunk az, hogy olyan szállárd marxista-leninista világnézettel rendelkező szakembereket képezzünk, akik ismerik a marxizmus-leninizmus elméleti alapjait és ennek segítségével képesek eligazodni a hazai szocialista építés és a nemzetközi osztályharc bonyolult kérdéseiben. El kell érni, hogy a hallgatók magukénak vallják a párt által megfogalmazott, a szocializmus építésére vonatkozó történelmi perspektívát és tudatosítsák, hogy ennek elérése csak céltudatos elkötelezett és aktív társadalmi tevékenységgel lehetséges. Ennek érdekében erősíteni kell a tudományos szocializmus oktatását hiszen ez a tárgy kapcsolódik a legszorosabban a politikához. A marxizmus-leninizmus oktatás keretében a hallgatók ismerjék meg a magyar és a nemzetközi forradalmi munkásmozgalom legfontosabb tapasztalatait. Az eddignél fokozottabban kell támaszkodni Marx, Engels, Lenin munkásságára, a többi szocialista országban, elsősorban a Szovjetunióban elért tudományos eredményekre.”

Az 25. év alatt elért eredmények lehetővé teszik a megnövekedett feladatok teljesítését, oktató-nevelő és tudományos munkánk még magasabb színvonalon való végzését.

Fogorvosok nemzetközi kongresszusa

Városunk felszabadulásának 30. évfordulójára és a szegedi fogklinika alapításának negyedszázados jubileuma tiszteletére Szegeden rendezték meg a Magyar Fogorvosok Egyesületének kongresszusát, a XI. *Árkövy Vándorgyűlést*. A háromnapos tudományos tanácskozást szeptember 26-án délelőtt, az újszegedi Biológiai Központ földszinti nagytermében ünnepélyes külsőségek közepette dr. Tóth Károly egyetemi tanár, a Magyar Fogorvosok Egyesületének elnöke, orvosegyetemünk fogklinikájának igazgatója nyitotta meg. A megjelentek üdvöz-

lakozták, a varsói konzerváló fogklinikai igazgatója és V. I. Kulsenko, az odesszai orvosi akadémia fogorvosi karának dékánja vette át ezek után a díszoklevelet, amelyet egyébként elküldenek a kongresszuson részt venni nem tudó csehszlovák J. Kostlánnak, a jugoszláv D. Branovackinak és a francia P. Cernéának is. Stefan Velgos professzor itt nyújtotta át dr. Tóth Károly egyetemi tanárnak a csehszlovák orvosok és fogorvosok egyesületének tiszteletbeli tagsági oklevelét. A vándorgyűlésen részt vevő

Dr. Tóth Károly megnyitó beszédét mondja.

lése után elmondta, hogy a nemzetinek indult nagyszabású tudományos tanácskozást, amelynek célja a stomatológiai kutatások legújabb eredményeinek számbavétele, a külföldi tudósok rendkívüli érdeklődése nemzetközi kongresszussá minősítette. A mintegy 360 résztvevő között ugyanis 100 külföldi szakember van. Az 50 fős finn delegáció mellett érkeztek fogorvosok a Szovjetunióból, Kubából, Angliából, Ausztráliából, Csehszlovákiából, Franciaországból, Japánból, Jugoszláviából, Lengyelországból, a Német Demokratikus Köztársaságból, Romániából, Olaszországból, az NSZK-ból, az Amerikai Egyesült Államokból és Ausztriából.

Pályadíjak, oklevelek

A vándorgyűlés résztvevőit a Szegedi Orvostudományi Egyetem nevében dr. Szontágh Ferenc rektor üdvözölte magyar és angol nyelven. Az ünnepélyes megnyitón került sor először a Magyar Fogorvosok Egyesülete alapítványának, a *Körmöczy-pályadíj*nak átadására. A Fogorvosi Szemle első főszerkesztőjének, dr. Körmöczy Zoltánnak tiszteletére 1973-ban alapított pályadíjat olyan 35 évesnél fiatalabb fogorvosokra ítélik oda, akik önálló kutatásokra épülő tudományos dolgozataikat folyóiratban publikálják. Közülük most első ízben a legértékesebbnek minősített közleményűt dr. Kaan Miklóst és dr. Gyimesi Jánost, a budapesti fogpótlástani klinika, valamint dr. Keszler Pétert, a budapesti Kórélettani Intézet oktatóját jutalmazták Körmöczy-pályadíjjal.

Ezt követően dr. Tóth Károly bejelentette, hogy a Magyar Fogorvosok Egyesületének örökös tiszteletbeli elnökévé választották néhai dr. Balogh Károlyt, a budapesti szájsebészeti klinika volt igazgató professzorát, néhai dr. Kemény Imrét, a központi stomatológiai intézet fogpótlástani intézetének volt vezetőjét, Állami-díjas címzetes egyetemi tanárt, dr. Hattvasy Dezsőt nyugalmazott egyetemi tanárt, a szegedi fogklinikai volt igazgatóját és dr. Varga István profeszort, a budapesti gyermekfogászati klinika volt igazgatóját, aki 43 éve a Fogorvosi Szemle főszerkesztője. A Magyar Fogorvosok Egyesülete tiszteletbeli tagjává választott Stefan Velgos, a pozsonyi

gyakorlati jelentőséggel bír. Közismert, hogy a fogszuvasodás körében olyan méreteket kezd öltetni, hogy e probléma a fogorvosok létszámának jelentős növelésével sem küzdhető le. A betegség megelőzése az, ami segíthet, és ebben a tekintetben a tudományos álláspont egységesnek mondható, amennyiben a fluor alkalmazása jelenthet nagy előrelépést ezen a téren. Az ivóvíz fluorozása nem csak nálunk, hanem más, nyugati államokban sem oldható meg, ezért más alternatív módszerek kidolgozására nagy erőfeszítések történnek. Ezen a téren széles körű vita alakult ki, de az a fontos, hogy az előadók, hozzászólók szavaiból a mielőbbi megoldás sürgetése csendült ki. Lehet, hogy Angliában a tej fluorozása valósul meg. Angol vendégelőadóink egy, a tej fluorozására alkalmas készüléket ideszállítva, működés közben mutattak be, s E. W. Borrow alapítványának megbízásából klinikának ajándékozták. Lehet, sőt reméljük, hogy hazánkban a só fluor-dúsítása kerül megvalósításra, és ezen a téren a Szegedi Fogászati és Szájsebészeti Klinika korábbi években ismertett eredményei nemzetközi vonatkozásban nagy érdeklődést váltottak ki, s e tárgykörben a most elhangzott két előadás is azt bizonyítja, hogy munkájuk igen komoly tudományos alapokra épül.

A fogpótlástani megtartó fogászat vonatkozásában igen sok dolgozat foglalkozott a felhasználásra kerülő, minél korszerűbb anyagok vizsgálatával, új anyagok gyakorlati alkalmazásával. Fogpótlást lehet készíteni rosszul, rossz anyagból és a szervezetre káros anyagból. A kutatók munkásságát ezen károsodások minél teljesebb kiküszöbölését célzó törekvések hatják át.

A gépítés korszakában és az életkor felső határának kitolódása idején mindinkább arra törekszik az orvostudomány, hogy korszerű, altatógéppel felszerelt, intenzív osztályllyal rendelkező szájsebészeti osztály álljon minden stomatológiai intézet rendelkezésére. Több előadás hangzott el az állcsonttörések korszerűbb gyógyításáról, a daganatos betegségek korai felismerésének szükségességéről és módszereiről, azok műtéti megoldásáról, és a helyreállító plasztikai sebészetről. Tudományos beszámolókat szerint vérzékenységben szenvedő beteg foghúzással ma már nem szorul hosszú klinikai ápolásra. Ez a beavatkozás megfelelő ellátással ambuláns is elvégezhető.

Korszerű módszerekkel

Meg kell még említeni azokat az eredményeket is, amelyeket ugyancsak a Szegedi Fogászati és Szájsebészeti Klinika kutatói az izotópos vizsgálatok terén a nyálmirigyek és az állkapocsizület vonatkozásában felmutattak és velük elismerést arattak. A klinikánk fenállításának 25. évfordulóján Szegeden rendezett Árkövy Vándorgyűlést sikeresnek kell tartani. Sikeresnek, mert az előadók komoly, tudományos eredményeket mutattak fel a stomatológiának majdnem minden területén, és sikeresnek, mert ezek a tudományos munkák nem öncélúak, hanem az emberiséget szolgálják.

A kongresszus alkalmával megrendezték a Magyar Fogorvosok Egyesületének kétévenkénti közgyűlését, amelyen elnöknek ismét dr. Tóth Károly egyetemi tanárt, főtítkárnak dr. Csiba Árpád budapesti adjunktust választották meg.

A kongresszus alkalmával megrendezték a Magyar Fogorvosok Egyesületének kétévenkénti közgyűlését, amelyen elnöknek ismét dr. Tóth Károly egyetemi tanárt, főtítkárnak dr. Csiba Árpád budapesti adjunktust választották meg.

Három témakörben hangzott el a legtöbb előadás: a fogszuvasodás kóroktanában, a fogpótlástanban és a szájsebészeti vonatkozásában. Mindhárom témakör nagy

számos előadással, a fogszuvasodás kóroktanában, a fogpótlástanban és a szájsebészeti vonatkozásában. Mindhárom témakör nagy